

**ශ්‍රී. බු. ව. 2554 පොසොන් මස කලාපය, රා. ව. 2010 ක් වූ ජුනි
25 වන දින**

**වැලිගම ශ්‍රී සුගත ශාන්ති සේවා සංඝදායේ නිර්මාතෘ ගරු ශාච්චි
සභාපති**

ටී. ඩබ්ලිව්. එ. කලාණා වසන්ත මහතා විසිනි.

නමෝ තසස භගවතෝ අරහතෝ සමමා සමබුද්ධසස

සුදුසු කාලයේ බණ ඇසීම යහපතකි.

(බුද්දක නිකාය - මඩගල සුභය ඇසුරිනි.)

ධර්මකාමී පින්වතුනි, www.lakruhunu.com

**උදු ක්‍රිස්තු වර්ෂ 2010 සම්මත රාජ්‍ය වර්ෂයේ
පොසොන් පුර පසළොස්වක පොතොය දිනය යි. පොසොන්
උදාවත් සමග ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධයින් වන අපට මිහිඳු මහරහතන්
වහන්සේ සිහියට නැගේ. මිහිඳු මානිමිතුමන් වහන්සේ අනුබුද්ධ**

නමින් ගෞරව බහුමානයෙන් හැඳින්වීම ද උන්වහන්සේට පූජා සිදු කිරීම ද අද විශේෂයෙන් සිදු කෙරේ.

මෙම පොසොන් දහම් පණිවුඩය සඳහා මාතෘකාව කරගත්තේ සුත්‍ර පිටකයේ බුද්දක නිකායේ මඩගල සුත්‍රයේ දැක්වෙන මඩගල කරුණු නිසි අටෙන් විසි හයවෙනි මඩගල කාරණය දැක්වෙන ගාථා පාදය යි.

මී ජුග අවුරුද්දේ (ක්‍රි.ව.2011 වර්ෂයේ) වෙසක්පෝය විශේෂ පෝය දිනයක් ලෙසට බෞද්ධයෝ සුදානම් වෙති. එ බුදුරජාණන් වහන්සේ සකළ කෙළෙස් දානය නිවා බෝමැඩිදී බුදු පදවි ලබා වසර 2600 ක් සම්පූර්ණවීම නිසාය. එසේ බුදු පදවි පත්වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ ජයග්‍රහණය සමරා බුද්ධජයන්තිය නමින් ගෞරවාදරයෙන් විශේෂ වෙසක් පෝයක් ලෙසට පිළිවෙතින් පෙළ ගැසෙමු □ □ යයි ආදර්ශ පාඨයක් ද දැනටමත් ප්‍රදර්ශනය කරති. එය කාලෝචිත අදහසකි. ඉතා අගනේ ය.

මිහිඳු මාහිමියන් වහන්සේගේ වැඩම කිරීම සමග අප රටට ලොව කිසිම ජගතෙකු මෙරටට එතෙක් නොගෙනා මහාර්ඝ වස්තුවක් ගෙන වැඩම කළහ. එනම් ලොව්තූරා ශ්‍රී සද්ධර්මය □ □ යි. තවත් වචනයකින් කියනව නම් ධර්මරත්නය යි. අද මෙම දහම් පණිවුඩයෙන් ඇතිකරගත යුතු වන්නේ මිහිඳු මාහිමිතුමන් වහන්සේ අපිට දයාද කළ ශ්‍රී සද්ධර්මය නිසිකල නිසිපරිදි අප සිත්සතන් තුළ පිහිටුවා ගතයුතු ආකාරය යි. එවිට 2600 වෙනි බුදු පදවි අභිෂේක මඩගලයට ධර්මාභරණයෙන් සැරසීමක් ද පිළිවෙතින් පෙළගැසීම ද සම්පූර්ණ කරගත හැකිවනු ඇත.

බෞද්ධයාට මහාර්ඝ වස්තු තුනකි. එය බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ නාමයෙන් හැඳින්වේ. මෙම වස්තු තුනට රත්න (මැණික්) යන නාමයෙන් ද ත්‍රිවිධරත්නය යනුවෙන් ද ව්‍යවහාර වේ. ත්‍රිවිධරත්නය

ආකාර තුනක් වුව ද සසර දුකෙන් එතෙර වීමට ඉවහල්වන නිසා ඉෂ්ඨදේවතා නාමයෙන් එක් රත්නයක් සේ සලකා තුනුරුවන □ □ යනුවෙන් ද හඳුන්වයි. එහි ගුණ ගිණිය නොහැකි ය. එනමුත් එ මහා ගුණ, කොටස් වශයෙන් 24 කි. අද අපි කථාකරනුයේ ධර්ම නැමති වස්තුව පිළිබඳව යි.

කෝටියක් සත්වලට ආඥාව පතුරුවා දෙසූ රත්නයකුයේ ද දැක්වෙනුයේ සත්වයාට මාණික්‍යමය වස්තු තුනක්වූ එහි තේජානුභාවය සත්‍ය ක්‍රියාවට නගන ලද ආකාරය යි. එම සූත්‍ර අටුවාවේ මැණික් නමිටු වස්තූන්ගේ උසස් ලක්ෂණ පහක් මෙසේ දැක්වේ.

01. පුදුමයක් සේ සලකා ගෞරව කරනු ලබයි ද ?
(චිත්තීකතං)
02. බොහෝ වටිනාකමින් යුක්ත ද? (මහග්ඝං ච)
03. එයට සම කිරීමට වෙනත් වස්තු නැති ද? (අතුලං)
04. කලාතුරකින් දුර්ලභව දක්නට ලැබේ ද (දුල්ලභ දස්සනං)
05. ලාමක නොවූ, අලාමක වූ හෙවත් උසස්වූ සත්වයන් විසින්ම පරිභෝග කෙරේ ද (අනෝම සත්ත පරිභෝගං)

දැන් විමසා බලමු ත්‍රිවිධරත්නය මහාර්ඝවන ආකාරය

01. බුද්ධරත්නය පහළ වූ පසු ශ්‍රී සද්ධර්මයන් සංඝරත්නයන් පහළ වේ. එනිසා ඒ මැණික් තුනම එකක් කොට සලකා ගත්කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව සියලු සත්වයන්ට වඩා ගෞරව ලැබූ උත්තමයා ය.

02. උන්වහන්සේගේ වටිනාකම මෙපමණකි ය යි කිවනොහැක.

03. තවත් බුදුවරයෙකුට මිස වෙනත් කෙනෙකුට සමාන කළ නොහැකි ය.

04. කල්ප අසංඛ්‍යකිනුත් (ඇතැම්විට) ලොව පහළ නොවන හෙයින් ඉතා දුර්ලභය.

05. ශීලාදී ගුණයෙන් යුතු අග්‍රශ්‍රාවක මහා ශ්‍රාවකාදී උතුමන් ද දිව්‍ය බ්‍රහ්මාදී නොමිනිසුන් ද රාජ රාජමහාමාත්‍යයෝ ද ආදී මනුෂ්‍ය උත්තමයෝ විසින්ම සේවනය භජනය කරනු ඇත.

ඉහත කී පංච ලක්ෂණයෙන් යුතු නිසා මාණික්‍යරත්නයක ට වඩා ඒ ත්‍රිවිධරත්නයම මහාර්ඝ ය. ඒ අතර ශ්‍රී සද්ධර්මය බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ලෝකයාට ප්‍රකාශ කරන ලද නමුත් උන්වහන්සේ විසින් බෝධි මණ්ඩලයේදීම ප්‍රත්‍යක්ෂකොට බුදු වූ නිසා ධර්මයේ නාමයෙන් බෝධි වෘක්ෂය දෙස ඇසපිය නොහෙලා උන්වහන්සේ විසින්ම පුදන ලද නිසා අති පූජනීය වේ. උතුම් මැණික කි. ඒ ධර්මයට භාජනය වූ සජීව සන්තාන වන නිසා සංඝරත්නය ද මාණික්‍යමය වටිනාකමින් යුතු ය.

මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ අප රටට රැගෙන පැමිණියේ ඉහතකී උතුම් ශ්‍රී සද්ධර්ම මාණික්‍යය යි. (ධර්මරත්නය යි.) අප රටට පිටරටින් මෙතෙක් ගෙනෙන ලද සියලුම වස්තූන්ට වඩා අගනා වස්තුව යි.

අත්තානං ධාරෙන්තේ චතුසු අපායේසු වට්ටදුක්ඛේසු ච අපතමානේ කඝවා ධාරෙති ති ධම්මෝ □□

ධර්මය යම් කෙනෙක් සිතෙහි ලා දරන්නේ නම් සතර අපා දුක්ඛත් සෙසු සසර නොයෙක් දුක්ඛයන්ටත් වැටෙන්නට නොදී දරන හෙයින් ධර්ම □□ නම් වේ.

මාතෘකා ගාථා පාළියට අනුව කාලේන ධර්ම සවනං□□ සුදුසු කාලයේ දැනම ඇසීම මධ්‍යම කාරණයක් හෙයින් ධර්ම කෙරෙහි අවංක විශ්වාසයක් හෙවත් ශ්‍රද්ධාවක් තිබිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා යන වචනයේ සරළ අදහස හොඳහැටි තැබීමයි . කුමක් හොඳහැටි තබනවා ද? සිත හොඳහැටි තැබීම යි. සිත කොතනක හොඳහැටි තබනවා ද?

1. බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි
2. ශ්‍රී සද්ධර්මය කෙරෙහි
3. ආර්ය් සංඝයා කෙරෙහි
4. ත්‍රිවිධ ශික්ෂා (සීල, සමාධි, ප්‍රඥා) කෙරෙහි
5. පෙර ජාතිය කෙරෙහි
6. මතු ජාතිය කෙරෙහි
7. පෙර සහ මතු දෙ ජාතිය කෙරෙහි
8. පටිච්ච සමුත්පාදය කෙරෙහි යන අට ස්ථානයෙහි ය.

ශ්‍රද්ධාව පළල අර්ථයක් ඇති වුවද සාමාන්‍යයෙන් තුනුරුවෙන් කෙරෙහි අවංක විශ්වාසය යයි සරළව ගැනීම හොඳටම ප්‍රමාණවත් ය. සසර දුක් නැතිකොට සදාකාලික සැනසීම වන නිවනට පත්වීම සඳහා බුද්ධරත්නය - (අසාතාය අනුශාසක උත්තමයාය) . ධර්මරත්නය - (සංසාර විමුක්ති උපදේශය යි.) සංඝරත්නය - (ධර්ම නැමති බෙහෙත් පානය කොට සුවපත් වූ ආදර්ශ දායකයාණන් ය.)

ඉහත කී ස්ථාන අට නොදන්නා කමු අකඳකඳාණා□□ නම් වේ. සංඝයා□□ යනු ඉහත කී වස්තු අට කෙරෙහි ඇති සැකය යි. "මිච්ඡා කඳාණා " යනු බුද්ධාදීන් ගැන වරදවා තේරුම් ගැනීම යි . මේ කිලිටි වලින් තොරව තමාගේ සිත් සතන් නිසිසේ තැබීම ශ්‍රද්ධාව යි.

බණ ඇසීමට නුසුදුසු කාලයක් නැත. බණ අතන්ත හැකිනම් කොඹි වෙලාවේ ඇසුවත් වදරක් නොවේ. එසේ නමුත් විශේෂයෙන් ධර්මය අවශ්‍යයෙන්ම ඇසිය යුතු කාලයන් වෙති. එබඳු කාලයන්හි ධර්මය නොඇසීම අනර්ථය පිණිස පවතින්නේ ය. එබැවින් අවශ්‍යම අවස්ථාවන් හිදී බණ ඇසිය යුතුමය .

කාලෝ යං තේ මහාවීර - උප්පජ්ජ මාතු කුච්චියං
සදේවකං තාරයන්තෝ - බුද්ධස්ස අමතජ්ජදං □□

මහාවීරයන් වහන්ස, නුඹට බුද්ධත්වය සඳහා මේ කාලය යි. මවුකුස ඉපදුන මැනවි. එසේ ඉපිද දෙවියන් සහිත ලෝකයා ද සසරින් එතෙර කරමින් ඔබ වහන්සේන් අමෘත පදය අවබෝධකර වදාරණු මැනවි. මහා බුත්මයා විසින් මහා බෝසතුන්ට ධර්ම දේශනාව සඳහා කාලය පැමිණ ඇති බව මෙසේ දැන්වී ය. එයින් ද හැඟෙනුයේ ධර්ම ශ්‍රවණයට සුදුසු කාලයක් ඇති බවයි .

ධම් ශ්‍රවණය කිරීමේ පරමාර්ථය වන්නේ අප සිත් සතන් තුළ පහළ වන්නා වූ කාම, ව්‍යාපාද, අවිභිංසා යන විතර්කයන් පහළ වීමෙන් සිත් සතන් අනර්ථයට හේතු වන නිසා ධර්මයෙන් අර්ථය සලසා ගැනීමට යි.

පැවිදි හෝ ගිහි වුවද තම ජීවිතය කෙලෙසන පාප විතර්කයන් පහළ වන්නේ නම් වහ වහා ධර්මය අසා සිත සුවපත් කර ගැනීමෙන් තම ජීවිත කාලය සුරක්ෂිත කර ගත හැකි වේ. එ සඳහා ධර්මය අවශ්‍ය වේ. කාලය තම තමන් විසින් තීරණය කර ගත යුතුය .

ධර්මාශෝක අධිරාජයා කාලිංග යුද්ධයේදී සිදුවූ මිනිස් ඝාතන පිළිබඳව දොමනස්ව සිටිය දී නීග්‍රෝධ සාමණ්‍යෝරයන් වහන්සේගේ

දැනට සිත පහදවා ගත්තේ ය. ඉන් පසු සුදුසු කාලයේදී ධර්ම ශ්‍රවණයට පසුබිම සකස් විය. එ හේතුවෙන්ම මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ නමැති උන්තම ලාභය අප රටට ලැබිණ. එ හේතුව නිසා සුදුසු කල බණ ඇසීමට දේවානම් පියතිස්ස මහරජ තුමාට පසුබිම සකස් විය. එ නිසි කළ බණ ඇසීමේ ප්‍රථිපලය යි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කිසිවිටෙක නුසුදුසු අවස්ථාවන්හි දී ධර්ම දේශනා කොට නැත. දරු දුක වාචාගත නොනැකිවූ කිසා ගෝතමියට ධර්මය තේරුම් ගත හැකි, තේරුම් ගත යුතු අවස්ථාව උදාවනතුරු නොමළ ගෙයකින් අබ මිටක් ගෙනෙන්නට යැයි උපදෙස් දිණි. නිසි කාලය යනු බණ තේරුම් ගැනීම සහ අවශ්‍ය අවස්ථාව උදා වීමයි. කුසගින්නේ සිටි ගොපලු දරුවකුට ආහාර දීමෙන් පසු බණ කී හ. තවත් මෙවැනි උදාහරණ බොහෝ ඇත.

අවමඛගල චාරිත්‍රවලදී ස්වාමීන් වහන්සේලා වැඩමවා ප්‍රිය විජපයෝගයෙන් ඇතිවූ දුක සමනය කර ගැනීමට බණ අසති. එ ඇත්තන් කියනුයේ "එ බණ ටික නිසා මම හිතා හදා ගත්තා" යනුවෙනි . සුදුසු කළ බණ ඇසීමේ යහපත එයින් වැටහේ. සමාජයේ ජීවත්වන මනුෂ්‍යයෝ සුදුසු කල බණ නොඇසීම නිසා සිය දිවි භානි කර ගැනීම සහ අඹු දරුවන් සමග දුකට වැටීම වැනි මෙලොව පරලොව පිරිහීමේ තත්වයන්ට පත්වනුයේ මෙම බණ ඇසීමේ කාලය නොතේරුම් ගත් හෙයිනි.

අද අපේ රටේ බෞද්ධයෝ නූතන දියුණුව සමග වේගවත් ගමනක ගමන් කරති. කොතරම් වේගවත් ගමනක් ගියත් බෞද්ධයෙකු නම් ත්‍රිවිධරත්නය හඳුනා සිටිය යුතුය. ශ්‍රද්ධාව ඉහත කී පරිදි විය යුතුය. තරුණ අය කියන්නේ_අපේ වයසට කරන වරදක් වනා ඊට වැඩි වරදක් අපෙන් නොවන□□ බව යි. වැඩිහිටි අය කියන්නේ_අපි දැන් පිනක් දහමක් කරගත යුතු කාලය

ඇවිත්□□බව යි. ඒ අදහස් දෙකෙහිම ඇත්තේ අපි සුදුසු අවස්ථාවේ බණ ඇසුවේ නැත යන අර්ථය යි.

බෞද්ධ ප්‍රතිපදාව වන්නේ මව් කුස තුළදීම ශිලයේ පිහිටුවීම යි. ඉන් පසු ධර්මය ඇසීමට සැලැස්වීම යි. අංගුලිමාල පිරිත කියා සෙත් පැතීමෙන් කෙරෙනුයේ එය යි. කුස තුළ සිටින දරුවාට බණ ඇසීමට සුදුසු කාලය එය යි. ඒ පුරාණ චාරිත්‍රය කි. අද එම චාරිත්‍රය ගණන් නොගත්තා වුවද එසේ නොකිරීමෙන් ඇති වෙනස තේරුම් ගත හැකි ය. මරණ මංවකය දක්වා මනුෂ්‍යයාට ඒ ඒ අවස්ථාවන් හි දී ඊට ගැළපෙන බණ සුදුසු කල ඇසිය යුතු ය. එයින් මනස පිරිසිදු කිරීම පහසු ධර්මය යනු, යුක්තිය යි. යුක්තිය ධර්මය යි. එබැවින් මිනිස් ජීවිතයක් ආරම්භ වූ තැන පටන් සුදුසු අවස්ථාවන් හිදී යුක්තියෙහි පිහිටුවිය යුතුය. ඒ සඳහා බුදු රජාණන් වහන්සේ භාවිතා කළ මිල කළ නොහැකි බණ පදය වන්නේ ‘කාලේන ධර්ම සවණා□□ යන උතුම් උපදේශය යි. එබැවින් ජීවිත කාලය පුරාම ඇතිවන ගැටළු වලදී බණ ඇසීම දුක් අවම කර ගැනීමේ පහසුම පිළිවෙත ය. නිවන් මගද වන්නේ එයම ය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ද මිහිදු මාහිමිතුමන් වහන්සේ ද අපෙන් බලා පොරොත්තු වූයේ ඒ ධර්ම ප්‍රතිපදාවයි. පෙර සත් පුරුෂයෝ සත්වයන් යතමගට ගැනීමට යෙදූ යතපත් ප්‍රයෝග අද නරක අතට හැරෙන ලකුණු හැම අතින්ම දක්නට ලැබේ. එහෙත් ඒවා වැරදි ලෙසට නොපෙනෙනුයේ මහජන සිත් සතන් තුළ ඒවා පදම් වී ඇති බැවිනි. ඊට උදාහරණයක් ලෙස අද බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේලා හන්දියක් පාසා හදන්නට පෙළඹී ඇත්තේ ඉතන කී වරද, වරද ලෙසින් නොදකින නිසා ය. දැන් එය ධර්මානුකූල සහ විනයානුකූල ක්‍රියාවක් ලෙසට සම්මත වීමට පසුබිම සකස් වී ඇත. ගමේ විහාරස්ථානයේ විහාර මාළිගාවේ වැඩ සිටින ප්‍රතිමා වහන්සේ දැකීමට කුඩා දරුවා පවා ඉතා නොඉවසිලි මත් වූයේ

ඉහත කී මාණික්‍යමය මහාරාජ වටිනාකමක් ප්‍රතිමා වහන්සේට ද ආරෝපණය කිරීමට එදා බෞද්ධයා දහම් දැනුමින් ශක්තිමත් වීම ද ප්‍රතිමා වහන්සේ දුර්ලභ වස්තුවක් ලෙසට විහාර මාළිගාව තුළ ඉතා ගෞරවයෙන් වැඩ සිටීමට පසුබිම සකස් කරවූ නිසාය. අද ප්‍රතිමා වහන්සේ මහමග තැන තැන සුලබ දසුනකි.

මෙසේ නොයෙක් දුවිලතා පුරුදු පුහුණු වෙමින් යන හෙයින් මෙවැනි තත්වයන්ගෙන් මිදීමට සුදුසු කාලය 2600 බුද්ධජයන්තිය නැමැති සන්ධි ස්ථානය යි. එය අරමුණු කොට ධර්මය හරිහැටි ඉගෙනීමට සුදුසු කාලය යි. ගඟේ පමණට මෝය කට තිබිය යුතුය. වැරදි ඇතිවන තරමට නැතිකරගත යුතු ය. ඒ සඳහා සුදුසු කළ බණ ඇසීමට උනන්දු විය යුතු ය. එනම්, කාලයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම වනු ඇත. එසේ වුවහොත් ඒ වැරදි හදාගැනීමට නැවත බුදු කෙනෙකු පහළ විය යුතුය.

මේ අනුව සුදුසු කාලයේ දී ධර්ම ශ්‍රවණය කිරීම වන්නේ තම තමන්ගේ ජීවිතය නිවැරදිව පැවැත්වීමට ඒ ඒ කාරණයට අනුව නිසි ආකාරයෙන් සිත පවත්වා ගනිමින් ඒ ඒ කාල වේලාවන්හිදී සුදුසු ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීම යි. මේ පොසොන් පෝ දිනය මිහිඳු මාහිමියන් වහන්සේ අප වෙත ධර්මය දායාද කිරීම අරමුණු කරගෙන බුද්ධ ජයන්තියට සැරසෙන බෞද්ධයින් ලෙසට හැකිතාක් ධර්මයට සහ විනයට අනුව කටයුතු කිරීමටත් ලෝකය රවටන පිළිවෙතින් ඇත්වීමටත් ත්‍රිවිධ රත්නයට ගරු කරමින් එය එකම පිහිට කොටගෙන උතුම් වූ නිර්වාණ සම්පත්තියට පත්වීමට අදිටන් කරමු.